

Izhaja vsak četrtek ob 4 uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krome, za pol leta 2 krome. Za tiskanje promozije za celo leto 5 krome, za pol leta K 1:50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 8 K.

Rokopise sprejema "Narodna Tiskarna" v Gorici, ulica Veterinarini št. 9.

Naročnino in naznanila s prejemoma upravništvo, Gorica, Semenška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Solski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnemu vrtu, pri Vaclavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14. po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Glas trpinov.

S svojimi načeli stojimo v taboru naše slovenske krščanske ljudske stranke, ali kakor se drugod imenuje krščansko-socialne stranke, in sicer iz naslednjih razlogov:

Prvič so krščanske stranke najbolj močne v Avstriji ter dobivajo moč med vsemi narodi, ki imajo v sebi kaj krščanskega čuta.

Drugič nam delovnje krščansko-socialne stranke na Dunaju in na Nižje Avstrijskem sploh kaže, kaj dobrega je že storila za ljudstvo. Na Dunaju vlada župan dr. Lueger, ki je ravno vsled svoje delavnosti najbolj priljubljena oseba med krščanskimi Dunajčani. V našo avstrijsko prestolico prihajajo študirat uspehe krščansko-socialne stranke zastopniki celega omikane sveta. Ustanove dunajskega mesta so vzgled vsem!

V čem obstoje te ustanove? To so dela krščanske ljubezni in pravičnosti. Krščanska pravičnost edina mora izvršiti najvišje delo kulture, napredka in prave omike. Žalibog pa vsako pravično delo vzbudi gromade nasprotnikov. Ker pravičnost in pravica bode hudobneže v oči so se tudi pri nas pojavile različne stranke.

Imamo opraviti z lažiliberalno stranko; socialno demokracijo, to mednarodno varnico ljudstva, iz z novo ustanovljeno „agrarno“ stranko. Ta slednja stranka, čemu je ustanovljena? Če ni nasprotna veri, potem nove stranke ni treba, ker vse kmečke zahteve, ki jih ima ona, je naša krščanska ljudska stranka že imela na programu. Če pa je veri nasprotna, ne delamo razločka med njo in liberalci. Prihodnost pokaže kmalu, koliko je ura!

Program umirajoče liberalne stranke ni drugega, kakor zanikanje vsega, kar ni liberalno, t. j. svobodomiselnost. To kaže javno oba liberalna lista v Gorici. Še bolj jasno pa vidimo to, če pogledamo na Francosko. V zapiranju cerkva in zatiranju duhovščine se kaže liberalno delo.

In kaj je socialno-demokratska stranka? Nič drugega nego judovska kapitalistiška stranka, ki jo vodijo judovski bogataši, ki žele razdora med kristjani. Žalibog, razdor se je posrečil; Judeži uživajo plačilo. To so socialistovski agitatorji.

Kaj zahteva naša krščanska ljudska stranka, ki zastopa koristi vseh slojev in stanov? Po načelu krščanske pravičnosti zahteva pravice in razbremenjenost za one, ki trpe krivico in so preveč obremenjeni. Ti reveži so naši delavski stanovci, naš kmet in delavec. Oba sta reveža! Za pravice teh dveh stanov se bori pred vsem krščanska ljudska stranka. A en stan je še, ki je skoraj še večji revež, to so naši koloni, ali gosposki kmetje. O teh naj na kratko napišem nekaj!

Koloni so tlačani v pravem pomenu besede. Delajo in se mučijo od jutranje zarje do poznega večera. Pa to bi še ne bilo najhujše. Pa pride gospodar in zahteva vedno, da se njegovo posestvo prvo obdela! Najprvo mora poskropiti gospodarjev vinograd, potem le še svojega; najprvo mora pokositi njegovo seno, potem pa svoje. Če gre pri tem

kolonu vse v nič, to ne briga nikogar! Če ima kolon doma kako nesrečo, vseeno mora na roboto! Vkljub temu ga pa še sem pa tja dilete „ljubeznive“ psovke „lenuh“.

Zahtevamo, da se te razmere spremene! Delati je treba, da se ustvari postava v prid našim kolonom. Naj se robota popolnoma odpravi ter naj se uvedejo obvezne pogodbe med gospodarjem in kolonom za večjo dobo let. Sedaj sme gospodar kolona odpustiti, kadar ga hoče. Nadalje zahtevamo ne samo v korist kolonov; ampak tudi v korist vseh kmetovalcev, da naj država prevzame prodajo galice, žvepla in vseh umetnih gnojil v svojo režijo ali pa po zadržah!

S tem smo hoteli povedati, da se kolonom skrajno slabo godi. V krščansko ljudsko stranko zaupamo, da nam pomaga!

Zanemarjeni so koloni popolnoma. Naj pride povodenj, toča, slana, suša, kolon mora vse prenesti brez pomoči. Gospodarju odpišejo sicer davke, a kolon mora odrajtati vseeno, kar zahteva gospodar.

Dohodki so majhni, življenje drago, izkoriščanje od strani mnogih gospodarjev veliko.

Pomagajte!

Ta dopis smo prijeli iz rok trpinkolona. Res, mnogo resničnega, a tem bolj žalostnega, je v tem dopisu. Veselo znamenje pa je, da se dobe med koloni samimi možje, ki tako dobro umevajo svoj položaj. Njegovi nazori o strankah so jako trezni in kažejo, da so koloni sicer zaostali gospodarsko, napredovali pa v izobrazbi. Prav je, da se na ta način razkriva resnični položaj naših delavskih stanov. Za danes rečem le, da so se naši poslanci na Dunaju zavzeli za kolonsko vprašanje, ki ga bodo pretresali tudi skupaj s furlanskimi poslanci. „Primorski list“ pa ima vedno odprte predale za taka vprašanja, ko se gre, odkrivati rane našega kmečkega in delavskega ljudstva.

Naši poslanci na delu.

V petkovi seji so poslanci „Slovenskega kluba“ vložili več predlogov za podporo živinorejcem, ki trpe vsled suše na pomanjkanju sena. Ta podpora naj se čim prej dobi in izplača, ker sicer bodo morali mnogi živinorejci odprodati živino, preden dobe podporo. To se je zgodilo 1. 1905, ko sta poslanci Žitnik in Povše v enak namen izposlala 20.000 kron. Skorsaj vsa ta podpora pa je tedaj ostala neporabljena, ker je došla prepozno, ko so posestniki ali že odprodali živino ali pa jo pasli na zelenem. Da pa morejo poslanci sploh pričeti potrebno skrbjo, treba je najprvo, da vlada dobi podatke. Te podatke pa morejo v prvi vrsti podati županstva in sicer ne le poslancem, ampak tudi dotičnim okrajnim glavarstvom. Zato opozarjamo županstva in sploh prizadeto prebivalstvo, naj v vseh takih in enakih slučajih poročajo svojim poslancem, obenem pa tudi svojim okrajnim glavarstvom. Dne 18. t. m. sta poslanci Fon in Žitnik

v poljedelskem in v ministerstvu za notranje posle posredovala za državno podporo s katero naj bi se ceneje vsaj revnejšim živinorejcem preskrbela potrebna krma. Ker pa osrednja vlada nima še nobenega poročila od podrejenih oblasti, tudi poslanecem ne more dati nobenega zagotovila. Treba bode toraj trkati še pri okrajnih glavarstvih in deželnih vladah.

V varstvo domače živinoreje.

Veterinarni svet je pri kmetijskem ministerstvu zboroval 14. t. m. in sprejel na podlagi obširne razprave o dokazanem vtihotapljanju srbskih volov sledeče sklepe: Cer. vlada se nujno pozivlja: 1. natančno zasledovati izvir tega vtihotapljanja in vse naredbe nemudoma izvršiti, da se v bodoče zabrani to vtihotapljenje govedi, katero je toliko večje nevarnosti, ker bi po njem se zamogle tudi v našo državo zanesti kužne bolezni. 2. Če bo dognano, da se je potom Bosne to vtihotapljenje pustilo vsrčiti, potem naj se odredi, da se tudi bosenski govedi prepove vhod v našo državo. 3. Vlado za Bosno in Hercegovino je prisiliti, da odredi ob meji srbski sestavo katastra vseh živali, govede in prašičev, da bo vsaka žival zapisana in z uradnim vžganim pečatom zaznamovana, to pa v omogočanje razglednosti, da zamorejo le tako vpisane in zaznamovane živali iz Bosne prestopiti mejo v našo državo. 4. Bosansko vlado je naprositi, da izvrši natančno štetje vseh živali v deželah Bosni in Hercegovini. Bosansko vlado je pripraviti do tega, da dovoli naši vladi nastavitvi državna naša veterinarska nadzornika v Sarajevu in Mostaru, ki bodeta imela pravico po vsej deželi bosanski svobodno in neovirano nadzorovati ondotno veterinarino (živinozdravniško) uradovanje.

5. Ces. deželne vlade vseh kronovin, oziroma dežel naj kmetijsko ministerstvo poveri z natančnimi poizvedbami, koliko govedi, konj, ovac in prašičev prihaja na leto v naše dežele na prodaj. Član „Slovenskega kluba“ poslanec Povše je stavil vprašanje na zastopnika bosanske vlade in skupnega finančnega ministerstva ki se je te seje udeležil, kako je urejena v Bosni živinozdravniška služba, ali se zamore naša vlada zanesti na te organe, in če je teh dovolj nameščenih, da zamorejo nadzorovati mejo proti Srbiji in Turčiji, to pa, ker je po živinskih trgovih dognano, da prihaja v Bosno govedo ne le iz Srbije, ampak tudi iz Turčije, kjer je pravo ognjišče raznih živinskih kužnih boleznih, celo goveje kuge.

Na pojasnilo, dobijeno od delegata bosanske vlade, je apeliral na kmetijsko ministerstvo, da naj strogo skrbi za to, da bo o uradovanju bosanske veterinarske oblasti obveščeno.

Tudi se je razpravljalo o odredbah kmetijskega ministerstva zaradi zabranitve prašičje kuge, katero zanašajo iz Rusije v Galicijo vtihotapljeni prašiči. Veterinarni svet je te odredbe ministerstva odobral in poslanec Povše je še posebno priporočal, da skrbi ministerstvo prav vestno, da se tudi iz Ogrske strogo

nadzoruje od tam v naše dežele prihajajoče prašiče, ker je prav ta panoga naše živinoreje posebno za našega malega kmetovalca naravnost vitalnega gospodarskega pomena, zato treba vestno psziti na to, da se naši prašiči obvarujejo okuženja, ker le tako je zagotovljen uspeh našim prašičorejcem.

Za nadaljnjo točko dnevnega reda, kako omejiti trgovino s konji, kakoršno pogosto cigani vrše, s tem pa večkrat zanesejo konjske kužne bolezni, je načelnik odbora bil naprošen, za to dobiti referenta, ki bo v prihodnji seji o tem poročal in stavil svoje nasvete.

Politični pregled.

Državni zbor.

Državni zbor je imel sejo zopet danes teden. Razpravljal je o stavki železničarjev na Češkem. Dognalo se je da so socialisti hoteli izdati delavstvo, da se je kršč. socialcem posrečilo priboriti delavstvu saj nekaj priboljška od judovskih milijonarjev. V petek so razpravljali o mučenju vojakov. Pri tem so prišle na dan grde stvari. Govorilo se je, da bo domobranski minister odstopil; a sedaj se to ne bo zgodilo. V torkovi seji so razpravljali o podržavljenju premogokopov, da judje ne bodo poljubno višali cen premoga in s tem drli ljudstva. A proti temu se izjavili socialisti. Tudi v sredo je bila seja. Dr. Lueger je prosil one stranke, ki so vložile nujne predloge, naj jih umaknejo, da bo mogoče redno delo. Tega pa obstrukcionisti, — med temi Strekelj — niso še storili. Lepi poslanci!

V Perziji se nekaj kuha. Rusi in Angleži so sklenili zvezo, da varujejo ondi svoje koristi.

Češki klub proti razpasti, ker ostali Čehi nočejo več podpirati liberalnih Miadočehov.

Italija namerava zopet pomnožiti svoje brodogrje.

Proti carju so odkrili zaroto.

V Maroku so se te dni vršili zopet hudi boji. Maročani so skoraj obkolili Francoze, ki so se otresli sovražnika le s pomočjo strojnih pušk.

Švedska bo pomnožila svojo armado in mornarico ter bo za to izdala na leto 80 milijonov kron več.

Rusija in Amerika se zdi, da imata tajno zvezo. Obe se bojite Japoncev. Amerika bo imela v Tihem morju veliko brodogrje Rusija ji je za 5 let odstopila del vladivostoške luke, kjer bo stalo ameriško brodogrje.

Darovi.

Uprava „Prim. lista“ je prejela za slov. „Alojzijevišča“ 10 K, katere je daroval g. Josip Ličan nadškof. tajnik. Za „Solski Dom“ Gorjan Silvester v Biljah, 3 K. Za „Srotišče“ Rudo f Drufovka 5 K; Gorjan Silvester 2 K; Ivan Kokošar, župnik 4 K; Prinčič Andrej iz Mrtnjaka 40 v. Bog stotero poplačaj!

S. K. S. Z.

Predavanje. — V sredo je stolni vikar, g. Ciril Metod Vuga v prostorih S. K. S. Z. predaval o Simonu Gregorčiču. Na podlagi njegovih poezij, katere je govornik med predavanjem tudi deklamiral, je razvijal narodne in socialne ideje našega velikega pesnika. Predavanje je bilo jako lepo sestavljeno in občinstvo je bilo z njim nad vse zadovoljno. Srčna hvala gospodu predavatelju. Občinstva se je nabralo jako mnogo, da so bili prostori premajhni. Treba bo kmalu skrbeti za večjo dvorano. K temu je mnogo pripomoglo „Sočino“ zabavljanje. Prosimo, zabavljajte še naprej! To je najboljša reklama za nas! Hvala vam prisrčna!

Prihodnje predavanje bo v sredo 30. okt. ob 8. uri zvečer. Predavanje bo vrlo zanimivo: „Krščanska demokracija Simon Gregorčič in Ukrajinec (Malorus) Ševčenko“. Predava g. kurat Abram.

Odborova seja se bo vršila prihodnje sredo ob 7. uri pred predavanjem.

Neko „Slovensko katoliško izobraževalno društvo“ iz okolice kopenske je nam poslalo pristopno izjavo. A iz izjave ni prav nič razvidno, odkod je ono društvo. Prosimo vsa bratska društva za natančnost!

Pomota. — Zadnjič smo poročali, da je pristopilo k S. K. S. Z. „Del. izobr. društvo“ v Bovecu, kar pa ni res. Pomotoma smo izpustili pa „Del. podp. in izobraževalno društvo“ v Lokvah.

K. S. K. S. Z. so pristopila doslej sledeča društva: 1.) Slovensko katoliško delavsko društvo v Gorici; 2.) Društvo „Skalnica“, slovenskih delavk v Gorici; 3.) Delavsko podporno in izobraž. društvo na Lokvah; 4.) Slovensko katoliško izobraževalno društvo v Kobaridu; 5.) Slovensko katoliško izobraževalno društvo v Solkanu pri Gorici; 6.) Slov. kat. delavsko društvo v Mirnu; 7.) Slov. kat. izobraževalno društvo Batuje-Selo. — Društva, pristopajte!

Pravice udov. — V S. K. S. Z. včlanjeni udje plačujejo 10 h na mesec ter imajo pravico, udeleževati se vseh „Zvezinih“ prireditev, knjižnice in čitalnice. Včlanjena društva „zveza“ po možnosti in potrebi podpira materialno in moralno, preskrbuje predavatelje etc. Člani včlanjenih društev se smejo, če se kot taki izkazujejo, udeleževati vseh „Zvezinih“ prireditev, a knjižnica ter čitalnica je na razpolago le članom „Zveze“.

Na shod Rafaelove družbe v Ljubljano odpošlje naša S. K. S. Z. svojega odposlanca.

Novice.

Cesarjeva bolezen. — Cesarju je že dosti bolje, vendar vna nevarnost še ni odstranjena.

Na Dunaj! — Ob priliki avstrijskega katoliškega shoda odide iz Ljubljane poseben vlak na Dunaj. Iz Ljubljane stane vožnja tja in nazaj le 8 gld. Na Jesenicah vstopijo lahko gorški udeležniki. Razume se, da bo z Jesenic vožnja še cenejša. Vlak bo imel tudi II razred. Kdor Gorčanov gre na kat. shod na Dunaj s posebnim vlakom, naj se kmalu oglasi v našem uredništvu. Vlak bo odpeljal iz Ljubljane 15. novembra po državni železnici.

Kako delajo liberalci? — Rusinski poslanci hočejo obstruirati pogodbo. Veliko drugega časa se porabi brez potrebe z obstrukcijo, ki ni opravičena. Tudi obstrukcija nagodbe ni opravičena, ker dobijo Jugoslovani zvezo z Dalmacijo in našemu kmetu je zagotovljeno boljše varstvo njegove živine ko prej. Ogr. k skupnim stroškom tudi več plačujejo ko doslej in mi manj. Vendar pa Rusini hočejo obstruirati z najimi predlogi in to obstrukcijo podpirajo slovenski liberalci med njimi Hribar in Strekelj s tem, da podpisujejo sami te obstrukcijske predloge. Sramota! Ali Strekelj tako dela za kmeta?

V liberalnem jugoslovanskem klubu na Dunaju nekaj poka. Zmernejši Hrvatje so jeze nad Hribarjem, ki je romal v Budimpešto ter s tem spravi v nevarnost beokranjsko železnico, ki naj zveže Dalmacijo s Kranjsko. Za to zvezo so se Hrvatje in Slovenci že dolgo potegovali. Sedaj, ko bi se imela želja

uresničiti, je po spravi s svojim slavohlepjem v nevarnost Hribar.

Nova restavracija v Gorici. — V nedeljo ob 8. uri zvečer se slovesno odprla restavracija „Central“ v poslopu „Centralne posojilnice“ na Corsu Verdi 32 (prej hotel „Central“). Pri otvoritvi igra vojaška godba 47. pešpolka. Vabimo k udeležbi! Restavrater je g. Hönsch.

Slovenske šole v Trstu. — V državnem proračunu za l. 1908 je tudi postavka za slovenske ljudske šole v Trstu. Torej vendar!

Župnijski izpit sodelali v Gorici od 8—10. oktobra č. g. Josip Grilanc, kurat v Kobljiglavu, Sebastijan Tognon, kurat v Fogliani in Karol Piculin, kaplan pri sv. Ignaciju v Gorici.

Smrtna kosa. — V soboto zvečer ob 7. uri je preminol g. Ivan Gombac, gostilničar in posestnik v Motovunu pri Divači. N. v m. p.!

Umrl je v nedeljo v Trstu finančni ravnatelj vitez dr. Zimmermann.

Porotne obravnave pred takajšnjim okrožnim sodiščem se prične dne 2. decembra ob 9h dopoldne. Predsedoval jim bo preds. okrož. sod. gosp. Caxafura, votanta bodeta svetnika gg. prof. Coronini in Rutar.

Odstavljen župan. — Vlada je odstavila župana Beltramina v Gradiški, češ da njegovo župovanje v občini ni v korist.

Šola in škrlatica. — Ljudske šole so radi škrlatice še vedno zaprte. Imele bi se odprti prelečeni pondeljek; a se niso. V četrtek zvečer je zdravstvena komisija sklenila, da otvoritev zaprtih šol naznani na plakatih.

O „čudnem dogodku“ poročajo listi iz Podgore. V četrtek zjutraj je šla neka ženska med nevihto in gromenjem čez most med Podgoro in Stračicami. Imela je odprt dežnik. Kar nenkrat je hudo zagromelo in treščilo. Ženski na mostu se je vnel dežnik. Prestrašena je vrgla dežnik v vodo in zbežala. K sreči je imela še enega seboj. Kdo je bila ženska, se ne ve. (?)

Vihar. — Pretekli teden je vihar popolnoma odnesel streho na novi hiši Humarja, p. d. „Škuaržniku“ na Banjšičah škoda ima nad 1000 gl. Tudi je po celi planoti napravil veliko škodo, o kateri se še ne ve; zato naj naši poslanci delajo na to, da dobijo ljudje drž. pomoč, saj je naš okraj tako zapuščen, da je groza.

Nesreča. — V torek popoldne okrog 3 $\frac{1}{2}$ je službenec gor. elektrarne 34 letni Jos. Jakin popravljal obločnico na Kornu pred Rihovo hišo. Med delom so se lestvice zlomile in nesredež je padel na spodaj ležeče kamenje ter se hudo poškodoval na glavi in nogah. Prenesli so ga na dvorišče Ozanovo, kamor sta prišla zdravnik dr. Breclju in dr. Morjurgo, ki sta mu dala prvo pomoč. Potem so ga oddali v bolnico. Umrl najbrže ne bo.

Povodnji. — Iz Beljaka se poroča: Drava je vsled neprestanega deževja zadnje dni tako narasla, da so začeli na nja bregovih stanujoči prebivalci izpraznjevati stanovanje, kleti in hleve. Dežuje še neprestano in reka narasča dan na dan vedno bolj tako, da preti velika povodenj.

Vlak prišel s tira. — Vsled hudega deževja se je večeraj zjutraj vslo več zemlje in kamenja na tir bejske železnice nad postajama Sv. Ivan in Opčins. Vsled tega je prišla s tira lokomotiva prvega osebnega vlaka, ki je dispel tja, ne da bi se bila dogodila kaka druga nesreča.

O velikih nevihtah in povodnjih se poroča od vseh strani. V gorovju nad Boh. Belo se je v četrtek vrgal oblak. Po mnogih krajih Kranjske in Istre so povodnji. V Lj. gatu na Notranjskem je strela ubila baje dva oržnik.

Delavske razmere v Ameriki. — Iz Čikaga piše c. k. avstrijski konzul, da tam primanjkuje delavcev, najbolj na farmah to je poljedelskih, potem na železnih, rudokopih in tovarnah. Mezde so pri začetkih 1 dolar 75 cts., ki se s časom poviša na 2 d l. 50 cts. do 2 dol. 75 cts., kar bi znašalo v našem denarju: 8 K 68 h; 11 K 49 h in 13 K 64 h. To so visoke plače, pa je tudi delo nevarno in draginja velika.

Pošiljanje denarja v Ameriko. — C. in kr. avstrijski konzul v Newyorku opominja pošiljalce denarja v Ameriko na to, da amerikanske pošte ne izročajo poštnih nakaznic v roke ljudem, ki se jim denar pošilja, zato dobiva c. in kr. konzul večkrat denarje s pošto, pa ne ve koga in zakaj naj ga obrne. Zato prosi, naj se denar na c. kr. konzulat vedno pošilja v čeki ali menicah, ki so v pismu zapečatene, kjer je zapisano, kak namen ima doposlani denar.

Napačni naslov. — Na Nemškem se je zgodil ta-le smešni slučaj: K nekemu čebelarju pride kmetica in mu pravi, da je čula, da zdravi s svojimi čebelami skrnino. Čebelar, ki ni bil prijatelj klepetanja in vprašanja, gre k svojemu čebeljaku, ujame nekaj čebelic, jih posadi kmetici na tilnik, ter skrbi, da jo prav dobro pikajo. Kmetica zakriči, se obrne in podeli čebelarju dve zveneči klofuti. „Ti neumni osel“, zavpije strupeno, „saj jaz nimam skrnine, ampak moj mož“, in s tem je zapustila ospanega umetnika-zdravnika.

Grozd v dveh barvah. — Pravoslavnemu župniku Jovanu Jovanoviču na Hrvatskem, ki se bavi z vinogradstvom, se je letos posrečilo, da je na eni tri izvedel grozo v dveh barvah. Grozd je imel 36 jagod, 17 jih je bilo rdečih, 19 pa belih. Trta je stara štiri leta, a vrsta je „plemenka“.

Listulca uredništva. — Cerkno: Nekaj nam došlo danes. Smo odložili. Pride! Brje: Lepa hvala! Je že stavljeno; a nismo mogli priobčiti, ker se je v zadnjem trenutku nakopičilo gradivo. Pozdrav! — Lokovec: Nekaj smo danes priobčili, drugo še pride!

Iz goriške okolice.

g Shod „Kmečke zveze“ za goriško okolico. — V nedeljo ob 4. popoldne se je vršil v Kojskem v prostorih gosp. Marinča shod „Kmečke zveze“, ki se ga je vdeležilo okrog 200 mož. Zborovalci so z zanimanjem sledili izvajanjem govornikov. Shodu je predsedoval kajski poštupan g. Lenaratič, ki je po običajnem pozdravu dal besedo dr. Breclju. Govornik je govoril o kmetijskih zadevah. Posebno je poudarjal, da se mora ljudska šola preustrojiti tako, da bo služila res stanovskim koristim posameznih stanov. Dežela mora dobiti več učnih moči, ki so izučene v kmečkih stvareh, ki bodo šle med ljudstvo in je naučile, na zato prirejenih strokovnih tečajih umnega kmetijstva. Opširno je govornik govoril o zdravstvenem zakonu. — Na to je govoril dr. Dermastia o nalogah „Kmečkih zvez“. „Kmečka zveza“ je politična, ker se mora tudi kmet brigati za politiko, ker njemu ni vsejedno se li delajo postavbe v njegovo korist ali škodo. Čuj kmetov mora biti da se združijo vsi kmetje cele države. Obema govornikoma so poslušalci pritrjevali. Vsi navzoči so izjavili, da stopijo v „Kmečko zvezo“.

Cestni odbor za gor. okolico se je sestavil dne 17. t. m. ter izvolil za naceinika g. Ant. Klančiča, dež. poslanca in podgorskega župana; za podpredsednika pa g. Antona Mozetiča, posestnika v Solkanu.

g Predavanje v Solkanu. — V nedeljo 20. t. m. je priredilo „Slov. kat. izobraževalno društvo“ v Solkanu svoje prvo predavanje. Predaval je urednik Kremžar o socializmu. Pojasnil je najprvo sedanje socialno stanje človeške družbe; splošni pojem socializma ter različne njegove struje. Nato je opisal razloček med krščanskim socializmom in socialno demokracijo. Poslušalcev se je zbrato lepo stevalo ki so z zanimanjem poslušali predavanje. Prihodnje predavanje bo v nedeljo 3. novembra o zgodovini socializma. Začetek o blagoslovu.

g Iz Dornberga. — (Nesreča. — Vinska letina). Neki dunajski vinski veletržec, ki je v naši občini pokupil veliko vina, dal je postaviti v nekem hramu sod, ki je štiri metre visok in drži 460 hektolitrov. Ta sod zdaj polnijo, da vino izenačijo, preden ga v manjših posodah odpošljejo na Dunaj.

V sredo popoldne, ko so sod naliveali, padeta po neprevidnosti dva delavca z rahnjega, štiri metre visoko. Eden si je potolil rebra in so ga prepeljali v bolnišnico, drugi je nepoškodovan.

Govori se, da pride še en Dunajčan v Dornberg ki namerava kupiti kakih 20.000 hl. in tudi ta postavi ogromen sod za izenačenje vina.

Vinski kupci, pridite. Dasi je že veliko vina prodanega, ga je vendar še v naši občini čez 15.000 hl. na prodaj. Imate kaj izbirati. Cene so zmerne, da rečem nizke, od 28—32 kron hekto.

Naše ljudstvo je zelo veselo in ne more so načuditi, kako je mogoča, po tako veliki suši, tako izvredno bogata trgalev.

Res, nerazumljiva božja vsemočnost, ki iz malega zrna namnoži stoteren sad, je blagoslovila tukaj pridnega vinogradnika tisočero.

g Izjava. — Da me bodo razni jeziki nehali obdelovati, češ, da je 20. oktobra lokv. župnika banda godla na liberalnem plesu v Čepovanu, izjavljam tukaj: Jaz nimam z dotično bando prav nič opraviti; tudi ne morem zabraniti, da bi ne hodili isti godci gost na ples in s tem pomagat liberalcem, da ložje prererajo škandale. Res pa je, da sta dva od dotičnih godcev cerkvena pevca; ta dva sta zdaj ravno radi tega — odstavljeni. Kajti kdor pomaga hudiču od voza: tuč je ugasnila, konji so hipoma obstali na cesti kakor pribiti; župniku in vozniku se je zdelo, kakor da plavata, vendar — hvala Bogu! — hujše nesreče ni bilo; le to je drugi dan zapazil župnik, da je postal njegov žepni nožič — magnetičen... Naj ta pojav elektrike (elektromagnet) kak strokovnjak pojašni tudi v „Pr. Listu“ — nevednim in pozabljivim v poduk!

Lokve, 21. okt. 1907.

Anton Plesničar, župnik.

g Čudna moč strele. — 17. oktobra zvečer se je lokvarski župnik peljal v grozni nevihti skozi trnovski gozd domov. Blizu Nemcev je treščilo nedaleč od voza: tuč je ugasnila, konji so hipoma obstali na cesti kakor pribiti; župniku in vozniku se je zdelo, kakor da plavata, vendar — hvala Bogu! — hujše nesreče ni bilo; le to je drugi dan zapazil župnik, da je postal njegov žepni nožič — magnetičen... Naj ta pojav elektrike (elektromagnet) kak strokovnjak pojašni tudi v „Pr. Listu“ — nevednim in pozabljivim v poduk!

Iz ajdovskega okraja.

a Odborniki „Kmečke zveze“ za ajdovski okraj imajo odborovo sejo v nedeljo ob 1/4 pri Rebku.

Cestni odbor za ajdovski okraj se je sestavil dne 16. t. m. ter izvolil za naceinika g. Josipa Vidmarja, lokvarškega župana in veletržca; za podpredsednika posestnika in upr. goj. občine g. Silvestra Cigoj iz Malovš.

a Iz Rihemberga. — V „Soči“ sta bila pred kratkim spet dva dopisa iz Rihemberga, eden iz Rihemberga, eden pa iz rihemberške občine. Kako „kudno“ narejeno, da bodo klerikalci in liberalci mislili, da sta tista dva dopisa prišla iz različne kovačnice. Imenitno sta pa oba dopisa, prav liberalna, surova in neumna. V prvem se daje „odgovor“ nekemu uradniku iz Gorice, ki je v dveh dopisih v „Gorici“, krepko poribal tukajšnje učitelje pod nosom, da reveži vsled tega še zmiraj kihajo. V drugem dopisu je pa samo Strancar, Strancar in Strancar. Se vidi, kako se tukajšnji liberalni „cuga-firariji“ tega moža bojijo. Še bolj se pa bojijo ti junaki cerkve. Iz samega strahu pred župnikom in cerkvijo so postali celo „inženirji“. Po dolgem času so zvedeli, da se je cerkev podprla, vpričo tega so izpustili svoje inženirске študije v svet in pravijo, da prej ni bilo nobene nevarnosti, zdaj je pa nevarnost, da padejo tisti tramovi ljudem na glavo. To je učenost! Opozarjamo na to učenost c. k. inženirja na javarstvu! Sicer pa Plesničar, Možina in Cigoj naj bodo brez strahu, tisti tramovi, s katerimi je cerkev podprta, jim gotovo ne padejo na glavo, pač pa jim znajo pasti na glavo neki drugi tramovi. Že nekaj poka in se ruši.

Iz kanalskega okraja.

ki Iz Kanala nam pišejo: Našemu županu ni nič kaj po godu naš g. kaplan, čemur se pa ni nič čuditi, ako pomislimo, da je naš „modri“ župan hud liberalci, dočim je naš kaplan duhoven, ki natančno izpolnjuje svoje dolžnosti

Pred nedolгим je povabil neke nedelje g. kaplan našega župana, ki je ob enem cerkveni ključar, v zakristijo, kamur so bili povabljeni tudi vsi oni, katerim je do tega, da bi se ob nedeljah darovali pri nas dve sv. maši, zakar je potreba na poseben način poskrbeti, dokler ne dobimo župnika. Koj ko je g. kaplan povabljenim začel razlagati o čem se imajo posvetovati, zadržal se je vanj „ljubeznjivi župan ter mu jako odurno rekel, da ni potreba vseh teh komedij, češ — on župan — bode vže vse to preskrbel sam.

Sploh se naš župan nasproti našemu g. kaplanu jako odurno in neprijazno obnaša, greneč mu kjer le more življenje, v čemur ga s posebno vnemo podpira cerkvenik Kofol.

Kako spoštovanje je imel naš župan do rajnega [g. župnega upravitelja, dokazal je najbolj s tem, da je dovolil ples ravno na dan 15. septembra, torej na dan, ko je potekel mesec po smrti blagopokojnega župnega upravitelja.

To ni bilo lepo! In o Kofolu govore Marijateljci, da je bil on kriv, če Pečenka niso merali. Paša Križnič in njegov Kofol utegneta še bridko občutiti to svoje ravnanje. Kofol pravi, da zadoštuje ena maša. Pravijo, da zato, da potem lahko do pol osmih spi. Ali meni, da bo vedno še naprej komandiral duhovnike, ko dostej? Bo prišel čas, ko ga poženemo! Toliko za danes! Nasvidenje! Kanalci.

kl Cestni odbor kanalski se je ustanovil v sredo; načelnikom je izvoljen gosp. Miha Zega, podnačelnikom Miha Cvetrežnik, župan na Banjšicah. Izvolitev je bila enoglasna. Kot največji davkoplačevalec okraja je ud Anton Ivančič iz Deske, dež. odbor pa je imenovan kot uda Malinča Henrika iz Kanala. Člani so vsi razumni in kar je posebno — neodvisni možje, ki so vneti za delo. Nadejati se je najboljšega vspeha.

kl Nevhlta. Iz Lokovca nam pišejo: Dne 15. t. m. se je zgodila velika nesreča ubogim Lokovčanom. Huda nevihta je odkrivala poslopja lis, ruvala dreve, zraven pa je padala debela toča, da je še stari možje niso take pomnili. Kar je bilo zunaj, je vse ssekala. Škode ni mogoče preceniti. Letos smo imeli sploh slabo letino in mnogo živalskih bolezni, ki jim ne vemo pravega vzroka. Hude ure reši nas, o Gospod!

kl Žalostna usoda županovega konja ali: liberalizem in konjska smrt. Iz Lokovca nam poročajo sledečo „žalostno“ novico: Naš gospod župan je 6. t. m. vozil v Lokovec dva gospoda duhovnika. Blizu Lokovca pa se zgrudi en županov konj in kmalu pogine. To je prvi del naše povesti. Drugi je pa ta-le: Istega dne popoldne je gospa mati županja zabavljala ogorčena „čez farje“, češ da bi „farji“ lahko hodili in bi se jim ne bilo treba voziti. Če bi se „farji“ ne vozili, bi konj ne poginil. — Naše mnenje je to: Konj je bil gotovo tako navzel Bratuzovega liberalizma, da je poginil od same togote, ker je moral voziti kar dva „farja“ skupaj. Liberalna županova mama pa tudi pri „klerikalnih“ radi „grošek“ iztržijo. Ali ne? — Gospod župan naj sedaj „klerikalcem“ po 8 h 1 dražje prodajajo vino, da se mu splača konj. Pa zdi se nam, da bodo Lokovčani poprej siti njegovega liberalizma in vina, predno bo splačan na ta način od klerikalcev konjev rep.

Iz folminskega okraja.

t Gosp. Ivan Lapanja dež. poslanec je zopet nbral za pogorelce na Po-ukvah: Vas Sinast je dala 11 K 40 v; 60 gg. Izajija B. žič, vikar na Kamnem 10 K; Jan. Leben, kurat na Lubušjem 10 K; Jos. Ferfolja, vikar na Ternovem 5 K. Hvata srca vsem!

t Občinske volitve v občini Gralhovo so se vršile 21. in 22. t. m. Končane so s takim vspehom, kakor se ni niti od daleč pričakovalo. Pokazalo se je zopet, da liberalna stranka nima kaj iskati v naši občini, pokazalo pa tudi, kateri hudejši po silu na površju vzdržati to proti ljudsko stranko, ki je skrajno škodljiva za gmoten in pravni napredek ljudstva. „Soča“ in „Primorec“, bosta pa pisala, da so tu sami „backi“ in „tepci“? Ali Vas ni sram, gospodje liberalci, da so vas taki ljudje zmagali?!

Čudno se nam tudi zdi, da so gg. učitelji vedno prvi v nasprotnem taboru, ko se gre za ljudske koristi! Ali niso še spregledali, kako jim vedno bolj izginja zaupanje in vpliv pri ljudeh radi njihovega

vega ljudstva nasprotnega mišljenja in delovanja?! Modrosti pa se niste v Kopru učili! Ne bi škodovalo, če bi kdaj nekoliko premišljevali, kaj je začetek modrosti!

Izid volitev je bil za liberalce v resnici žalosten! V tretjem razredu je bilo naših glasov 114, liberalnih 72; v drugem naših 97, liberalnih 17. V tretjem in posebno v drugem razredu so torej pogoreli tako slovesno, da nimajo prav nobenega vzroka veseliti se, če so vdobili 4 može v prvem razredu z 1 (ednim) glasom večine in to le radi nemarnosti štirih naših volilcev, ki so doma ostali, za kar jih gotovo ne moremo pohvaliti. Tu se vidi, kako važen je vsaki glas!

t Hud nallv. — Hudournik Katzenbach pri Podbrdu narastel in odnesel 18. t. m. okoli 25 sežnjev drv ter podrl most na okrajni cesti pri Podbrdu.

Iz cerkljanskega okraja.

c Občinske volitve so pred dutili Liberalci zbujačo mnenje, da se volitev ne udeležijo, a to je le njih mane- ver. Res se zdi, da ne bodo prišli prvi dan, a drugi dan pripeljejo vse svoje do zadnjega, da bi si tako priborili III. r. Če pade ta, bodo poskusili srečo še tudi v I. r. Može volilci! Pozor!

c Javno predavanje v Cerknem. — V nedeljo popoldne ob 2. uri vsi k javnemu predavanju v dvorano „Gospodarskega doma“. Želeli je, da bi se tega predavanja udeležili zlasti možje in mladeniči. Na svidenje!

c Abstinenčno gibanje. — Izmej naših krevarjev je pristopil v krog abstinentov doslej edinec g. A. Kobal. Mi Andrejona k temu prisrčno čestitamo! On se je tudi častno obvezal, da bo skrbno negoval v svoji krčmi — policijsko urol — Dekan je sklenil, da ne bo, razun v slučaju bolezni, nobenemu naših domačih revežev delil miloščine od Monte di Pietà itd. v novcih, ampak le izkaznice, ki se bodo glasile za gotove potreščine. Dekan gotovo nobenega reveža ne bo silil v določene prodajalne, vendar pa terja, da mu trgovci jamčijo, da revežem ne bodo dajali mesto krabu — žganja. Doslej sta se zavezala le dva trgovca, ki sta ob enem tudi — abstinenta! Misel ropi misel: le dosledno jo izvajajmo!

c Iz Bukovega. — Ljudstvo se zaveda. Na dan občinskih volitev vsi na bojišče in poražen bo nasprotnik ki sedaj s svojo oholo pisarijo tako sramoti našo var. Agitatorje izza državnoborskih volitev potipajte — ker jih lahko — da bodo pomnili, kaj se pravi nabirati za liberalno bisago. Liberalne laži odločno pobijajte, da lbo nasprotnik utihnil, videč energični nastopa za dobro in sveto stvar. Spozna naj nasprotnik, da so naši boji, boji za načela, a ne za posameznike.

c Iz Bukovega. — Ljudstvo se zaveda. Na dan občinskih volitev vsi na bojišče in poražen bo nasprotnik ki sedaj s svojo oholo pisarijo tako sramoti našo var. Agitatorje izza državnoborskih volitev potipajte — ker jih lahko — da bodo pomnili, kaj se pravi nabirati za liberalno bisago. Liberalne laži odločno pobijajte, da lbo nasprotnik utihnil, videč energični nastopa za dobro in sveto stvar. Spozna naj nasprotnik, da so naši boji, boji za načela, a ne za posameznike.

Iz kobariškega okraja.

kd Odgovor na liberalne napade. — „Primorec“ z dne 11. t. m. je prinesel sledeči dopis s Kobariškega: „Naš c. kr. okrajni sodnik je razposlal dne 26. m. m. okrožnico vsem duhovnim uradom, županstvom, šolskim vodstvom in nekotjim drugim osebam tega okraja, v kateri je vabil na posvetovanje, dne 3. t. m. glede ustanovitve sirotinskih odborov in društva za varstvo otrok kobariškega sodnega okraja.

Temu vabilu sta se odzvala gg. notar in davkar, večina županov, skoraj vse učiteljstvo in samo eden duhovnik v osebi kobariškega dekana. Upam, da naše dobro ljudstvo tega ne zameri svojim dušnim pastirjem, da jim kljub temu tudi ob letošnji beri napolni vreče in jih bo še nadalje imelo za svoje voditelje in poslane.

Nato izjavljam sledeče: „V ponedeljek dne 30. sept. je bila v Kobaridu pastoralna konferenca. Zbrani duhovni so izrekli, da jim ne kaže v četrtek dne 3. oktobra zopet v Kobarid hoditi. Pooblastili so mene, naj jih pri zborovanju zastopam ter naj naznam c. kr. okr. sodniku, da bodo koristno zadevo po moči p dpirali. To sem gospodu sodniku tudi sporočil. Iz tega je razvidno, da dopisovalec „Primorca“ tukajšno duhovščino krivično napada.

I. Peternel, dekan.

kd Letina v Drežnici bi se bila prav dobro obnesla, ko bi ne bila tako dolga in huda deževna doba. Celih 14

dni je vsaki dan je deževalo. Dež je napravil znatno škodo na turšici in ajdi, ki je ni bilo mogoče pod streho spraviti. Nad vse veliko pa je sadja, posebno brusik in jabolk, ki so jih ljudje precej prodali. Tudi krompirja ne pomni vsak golobradec toliko, kot ga je letos. Le sena se je precej manj nakosilo kot navadno.

kd Liberalci se motijo. — Večkrat trdita „Soča“ in „Primorec“, češ da „farji“ pišejo v „Primorski List“. A se zelo motijo oni, ki to trdijo, saj nas je tudi kmetov zadosti takih, ki znamo resnico poročati „Primorskemu Listu“. Liberalci mislijo da nismo kmetje toliko sposobni. Motijo se! Jim že še pokažemo!

Iz bovškega okraja.

b Iz Bovca. — Na duri trkajo nove občinske volitve ter nas glasno vabijo k treznemu premišljevanju, komu naj oddamo svoj glas. Imamo dve stranki: „katoliško-narodno“ in „liberalno-deformirano“ stranko.

V dobi liberalno-kapitalističnih magnatov se je nabralo v „komunski“ hiši toliko gajlobe in raznih smeti, da je bilo treba uporabiti mnogo žajfe in — debelo metlo. Gospod Ernest Klavžar je štiri mesece pometal to umazano štalo; žrtvoval je veliko truda in napora. Imel je težko nalogo: urediti občinske račune iz zadnjih 6 let. Kaj so delali liberalni mogotci? Saj so vendar skrajno „napredni“. Vso znanost imajo v majhnem mezinicu; „klerikalni“ doktorji so proti njim pravcete muhe. Le poslušaj mogočnega Cezarja in strastnega Rajdarja, kako znata zabavljati, in boš mislil, da si v kitajski akademiji.

Vendar nekaj jim moramo priznati, in to brez vsake šale. Da znajo dobro skrbeti za svoj žep, to jim radi podpisemo in debelo podčrtamo; v tem oziru so pravi mojstri, in ni jih lahko posnemati. — Kje je pa splošni blagor? Zakaj niso izposlovali izdatne državne podpore v prid revnim pogorelcem? Zakaj niso pravočasno izplačali v ta namen poslanih milodarov? Ali potrebujejo naše ubogo ljudstvo samo za časa volitev? Žalostno a resnično!

Da je znal Cezar svoj „cement“ dobro prodajati, da je „Občinski dom“ na glas trepetal, ker ni mogel Rejđerjevih „cegel“ na noben način prežvečiti, je v obče znano in ne potrebuje komentarja.

Temo in nazadnjaštvo drugim očitati, prav dobro umevajo, pa če z lučjo posvetimo v njih „vzorno“ delovanje, takoj se morajo poskriti — v temno ozadje.

Ako primerjamo uspešno prizadevanje našega vrliga „slov. katol. polit. društva“, — ki je doseglo ogromne pridobitve za splošni blagor našega kmeta trpina, s puhlimi frazami bovških liberalnih koristolovcev, takoj spoznamo, da kdor ne mara za Boga in za službo božjo, ne mara tudi za svojega bližnjega in njegove potrebe. Dragi rojaki! Ali bomo še dalje podpirali tiste, ki so nam brez potrebe naložili ogromne doklade? Ali bomo še dalje volili tiste, ki so nas, posebno ob času požara, neusmiljeno tepli? Proč z liberalnimi mogotci!

Znani „Miha“ in drugi pometajoči vas bodo še slepili da vam hočejo dol gove znati, pa v resnici vam hočejo le z zvijačo izsiliti vaše pooblastilo, toda ne za odpi vaših dolgov, kakor je trdil hudomušni „Miha“ — temveč za limanje liberalnega polomljenega voza.

Takim in enakim liberalcem je treba pokazati vrata. Gospod Jonko je pokazal, da zna vestno in spretno voditi županske posle, ter se zvesto oklepa edino prave „katoliško-narodne“ stranke.

V boj za resnico podajmo si desnico in zmagajmo na naša.

Iz komenskega okraja.

km Volejgrad. — (Naše novice) Županstvo v Koman je kaznovalo polovico naših posestnikov, ker so pričeli 3 dni prej s trgatvijo, predno je bila razglašena. Med kaznovanimi je tudi vseh naših 7 starih, čeravno so bili navzoči pri seji, ko se je sklesalo o dnevu trgatve. Ti slednji so sklesali posestnike skupaj češ: napravimo utok radi te neosnovane kazni; čeravno so pri seji sprejeli vsoto, ki naj se rabi pri morebitnem kaznovanju od 2—80 K. S kakšnim častnim pridatkom bi jih lahko počastili? — V nedeljo je občinski siuga razglasil, da se bo naročevalo proti takojšnjem plačilu, seno po 850 K kvintal, kar je naše može volivce jako zgrelo, kajti oni so

pričakovali, kakor se jim je ob volitvah zabičevalo, bo že naš kmet Lojze Štrekelj nam brezplačno „prištimal“. Sedaj pa to nepričakovano! Lojze! Lojze! Tvoja veljaja vidno pojema.

Vinska letina je povoljna; bolj izkušeni vinorejci se izjavljajo, da je letošnja vino kakor „špeh“. G. kupce vabimo že sedaj, naj pridejo poskusit „volčjigranski teran“.

Dopisnikom komenskega okraja kličem, naj se večkrat oglasijo v „Prim. Listu“, da ne bodo naši sodeležani mislili, da nas ni. — Tako je gospod dopisnik! Hvata Vam in večkrat se še oglasite!

Iz sežanskega okraja.

s Častna občana. — Sežansko občinsko starešinstvo je v svoji seji dne 20. t. m. imenovalo c. kr. namestnika princa Hohenlohe in c. kr. namestništvenga svetnika Antona Rebeka častnima občanom v priznanje zaslug, katere sta si iztekla za sežansko občino in še posebno o podeljenju vladne podpore od 30.000 K za napravo občinskega napajališča.

s Zavarovalnica za govejo živino se je v nedeljo ustanovila v Velikem Repnu.

s Novi plemenski biki na Krasu. — Dne 18. t. m. so pripeljali v Sežano 10 novih plemenskih bikov. Osem jih razdele po doljem Krasu; dva sta ostala v Sežani.

Gospodarske vesti.

= Zuper žitno borzo. — Ogrska vlada je sklenila, prepovedati borzno termin igro z žitom. Ako se ta postava na Ogrskem res uvede, potem šele bo tudi dotična kmetijska postava (1902) imela kaj uspeha. Ta postava je zmagala kmetov nad židovskom kapitalom.

Da stvar zopet pojasnimo: Žitna borza je žiten trg, a brez vreč in žita. Saj se tudi na borzi ne prodaja po mernikih. Po vagonih, po 100 vagonih in več kupuje kar en kupec, bodisi mlinar, bodisi veletrgovec. V tem oziru je borza tako potrebna, kakor pa naš tržni dni. Naši mlinarji ne morejo pšenice kupovati neposredno od ogrskih kmetov. Nekdo mora na Ogrskem, ali v Kanadi, ali v Argentini, ali v Avstrajali žito nakupovati, ki ga potem na velikem žitnem trgu (na borzi) po vagonih prodaja. Na borzo pa ne prihajajo le mlinarji in lastniki žita; prihajajo tja tudi drugi ljudje, ki nedejo žita, ker niso trgovci, niso mlinarji, pač pa hočejo v žitni trgovini kaj zaslužiti z igro. Kupijo si žita na pogodbo „Schlussbrief“. To pa samo z namenom, da dobijo v terminu, za katerega je pogodba sklenjena, tisto svoto izplačano, za kar bo žito dražje. Če je pa žito ceneje? Potem plačajo navrh.

Ko bi ta igra spremljala trgovino primerno, recimo, da bi bilo žita na papirju 20 odst, ne bilo bi nič hudega, a v sedanjih razmerah je desetkrat toliko igralcev, kot resnih kupcev in prodajalcev. In če ti igralci prodajajo svoje kupne pogodbe (Schlussbriefe), bo cena padala, če jih pa kupujejo, bo rastla. Tisto znano valovito gibanje cen: Zlaj kvišku, zdaj navzdol, nikakor ni v prid kmetijstvu. Tudi kmet, kakor tovarnar in vsi drugi želi stanovitnih cen. Posebno mora tako gibanje cen biti uničevalno za mlinarje in poštene trgovce.

Trgovci sicer zatrjujejo, da je trgovina na termin neobhodno potrebna. Morebiti je tako bilo, dokler ni bilo skladišč in posojilnic. Tedaj so morali zadolženi kmetje že na jesen vse prodati; zdaj pa si ljudstvo lahko pomaga s posojilnicami in zadrugami. Trgovcem ni treba prodajati na termine, še manj je treba igre s kruhom, in zato je prav, da se ta igra prepove.

= Tržne cene. — Cene živine: Pitni volh 66—98 K; biki 64—78 K; krave 58—68 K; svinje mlade 0:88—1:10 K; svinje pitovne 1:10—1:14 K. Cena slame in zelenja: Detelja 6:40—10— K; sladko seno 6:00—10— K; slama v snopju 5:80—6:40 K.

= Žitne cene na dunajski borzi za poljedelske pridelke so ta teden narastle: pšenica za 10 vinarjev, rž za 15 do 20 vinarjev in koroza za 15 vin. pri stotu. Cene za oves so ostale neizpremenjene.

Loterijske številke.
19. oktobra.
Danaj 32 89 81 53 52
Gradeč 90 19 67 21 20

Odlikovana pekarija
in sladničarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu
(v lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega
peciva, torte, kolače za birmance
in poroke, pince itd. Prodaja
različna fina vina in likerjev na
drobno ali v orig. buteljkah. Pri-
poroča se sl. občinstvu. Cene
jako nizke.

Anton Potatzky

v Gorici, na sredi Raštela hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovaišče nürnberškega in
drobnega boga ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke in šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čevljarje.

Svetinjice, rožni venci mašne knjižice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjavo, trave in detelje.

Majbolje oskrbljena zaloga za kra-
marje, krošnjarje, prodajalce po sejmi-
h in trgih ter na deželi.

Novodošlo blago
za nastopno dobo

se vdobi po zmernih cenah

v delavnici in trgovini z gotovimi oblekami

Anton Krušič

krojaški mojster in trgovec
v Gorici

Tekališče Josipa Verdi št. 33
in v podružni delavnici na Tržaški
cesti v lastni hiši (v bližini g. Čr-
nigoja).

Za naročila iz dežele
zadostuje, da se mi pošlje
normalno prsno mero vzeto
po vrhu telovnika.

Pri naročilih za gg.
uradnike naj se mi označi
službeni stan in činovni
razred. N. pr.: Okr. sodnik,
šolski svetnik, sodni pri-
stav, profesor IX. čin. raz-
dre itd.

Izdelek iz lastnega blaga
jamčim.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

Gorica v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nosilce (traverze),
cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne
okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano
medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene
in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter
vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže
s potrdili najine nove ameriške bagajne, da je kapil pri naju za
100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Išče se

ženska

srednje starosti najraje vdova brez otrok k
majhni družini, ki zna kuhati in opravljati
domača dela.

Plača po dogovoru. Kje, pove uprav-
ništvo „Gorice“ in „Primorskega Lista“.

Lekarna

Cristofoletti v Gorici

Prave in edne žel. kapljice
s znamko sv. Antona Pado-
vanskega.

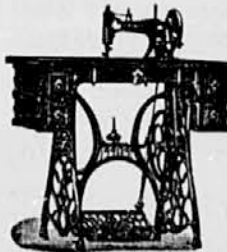
(Varstvena znamka)

Zdravilna moč
teh kapljic je ne-
prekosljiva. — Te
kapljice uredijo
redno prebav-
ljanje, če se jih
dvakrat na dan
po jedno žličico
popije. — Okrepé
želodec, storé, da s-
gine v
kratkem času omočica in š-
ivotna lénost (mrtvost). Te kap-
ljice tudi storé, da človek raje je.

Cena steklenici 60 vin.

Saunig in Dekleva

ulica Municipio št. 1. Gorica.

Velika tovarniška za-
loga šivalnih strojev ka-
kor za šivilje, krojače,
čevljarje in tudi za
umetno vezanje (reka-
niranje). V zalogi se tudi
nahajajo angleška dvo-
kolesa „Helical Premier“
in slamorezni stroji, sa-
mokresi in razne puške.
lastna mehaniška po-
pravljalnica.

Delavnica cerkenih posod
in cerkvenega orodja

Fr. Leban

Gorica,

Magistratna ulica št. 5.

Priporoča preč. duhov-
ščini svojo delavnico cer-
kenega orodja in cerkve-
nih posod, svečnikov itd.,
vsakovrstnih kovin v vsa-
kem slogu po najnižjih
cenah. Popravlja in pre-
navlja stare reči.

Blago se razpošilja franco.

Restavracija „Central“

Naznanilo.

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu v mestu
in na deželi, da je odprl novo restavracijo „CENTRAL“
Corso G. Verdi št. 32, v kateri bode točil pristna bela
in črna vina kakor tudi raznovrstna dobra piva. —
Obenem bode vedno preskrbljeno z dobrimi gorkimi
in mrzlimi jedili. Ima krasen jedilni salon, kakor
tudi veliko dvorano za veselice, plese in razno-
vrstne druge zabave, lepo kegljišče, katere je krasno
razsvetljeno in po zimi zakurjeno.

Za mnogobrojen obisk se priporoča

Pavel Hönsch,
restavrater.

Ustanovljena tvrdka leta 1866.

I. DRUFOVKA — GORICA.

Glavna zaloga Gosposka ulica št. 3, filialka
Raštelj št. 3. Strojarna v Črničah. Trgovina s ko-
nopcem Gosposka ulica št. 1

Zaloga usnja, podplatov ter vseh potrebščin
za čevljarje.

Usnje za sedlarje, knjigoveze itd. Glavna za-
loga ličila v korist Družbi sv. Cirila in Metoda v
Ljubljani. Odlikovana tvornica nadplatov. Delav-
nica jermenov za stroje, bičev, itd.

Centralna posojilnica

registrovana zadruga v Gorici, Corso Verdi 32

Posojuje svojim članom od 1. novembra 1905

na mesečna odplačila v petih letih

in sicer v obrokih, ki znašajo z obrestmi vred, za vsakih
100 K glavnice 2 K na mesec.

Posojuje svojim članom od 1. januarja 1907

na menice po 6⁰/₁₀, na vknjižbo po 5¹/₂⁰/₁₀

Hranilne vloge se obrestujejo po 4¹/₂ od sto.

Velika papirnica

sprejme takoj več takozvanih
„holandskih mlinarjev“ in „ho-
landskih pomagáčev“, nadalje
delavcev za kalandre in stroje
za namakanje in rezalce.

Ponudbe s prepisi spričeval se pošiljajo na
upravo lista.